

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 8/2023

18.01.2023. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Милене Рашић, Дубравке Дамјановић, Светлане Томић Јокић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Горана Тодоровића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 824/18 од 12.09.2022. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 328/22 од 15.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 18.01.2023. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Горана Тодоровића, па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Лесковцу К 824/18 од 12.09.2022. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 328/22 од 15.11.2022. године и предмет враћа Основном суду у Лесковцу на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу К 824/18 од 12.09.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од једне године, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору и новчану казну у износу од 100.000,00 динара. Окривљени је обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка.

Пресудом Вишег суда у Лесковцу Кж1 328/22 од 15.11.2022. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног а пресуда Основног суда у Лесковцу К 824/18 од 12.09.2022. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Горан Тодоровић, због повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, али из образложења захтева произилази да бранилац окривљеног фактички указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано се у поднетом захтеву браниоца окривљеног АА указује да је доношењем побијаних правноснажних пресуда учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, иако је у захтеву нумерише као повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводећи да нису правилно примењене одредбе члана 99. и 101. Закона о порезу на доходак грађана, имајући у виду да је суд у пресуди извршио сабирање наводно неуплаћених пореза из различитих пореских периода, а што је управо супротно одредби члана 99. и 101. Закона о порезу на доходак грађана.

Наиме, према чињеничном опису кривичног дела, утврђеног у изреци првостепене пресуде, произилази да окривљени АА у периоду од 26.03.2018. године до 04.05.2018. године, као овлашћено лице за ПД „ББ“ ДОО из Лесковца и лице коме је фактички поверено располагање новчаним средствима са текућег рачуна наведеног привредног друштва, поступио противно одредбама члана 99. и 101. Закона о порезу на доходак грађана, у намери да потпуно избегне плаћање пореза и доприноса дао лажне податке о чињеницама које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза и тиме избегао плаћање пореса и доприноса у укупном износу од 1.476.189,48 динара, при чему је могао да схвати значај свога дела и могао да управља својим поступцима, био свестан свога дела, хтео његово извршење и био свестан да је његово дело забрањено а све на начин ближе описан у изреци првостепене пресуде, те да је тиме окривљени извршио кривично дело пореска утаја из члана 225. став 1. КЗ.

Објективно обележје кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. КЗ, за које је окривљени правноснажно оглашен кривим, је да износ обавезе - пореза чије се плаћање избегава прелази износ од 1.000.000,00 динара.

Одредбом члана 101. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС, број 108/2013, са почетком примене од 01.01.2014. године), која је важила у време извршења кривичног дела, је прописано да порез по одбитку из члана 99. тог закона, за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход, исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује на прописане рачуне у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате прихода, осим ако тим законом није друкчије прописано.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, Врховни касациони суд налази да се радња извршења једног кривичног дела пореска утаја из члана 225. КЗ, као и износ пореске обавезе чије се плаћање избегава, а што је законско обележје предметног кривичног дела, у конкретном случају не посматрају у оквиру временског периода од једне фискалне, односно календарске године (како то погрешно сматра суд), већ

сходно члану 101. Закона о порезу на доходак грађана порез по одбитку из члана 99. тог закона, за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход, исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује у моменту исплате прихода, па се самим тим не могу сабирати појединачни износи пореских обавеза чије се плаћање избегава из различитих пореских периода, односно у оквиру једне календарске године.

Следствено наведеном, а имајући у виду да из чињеничног описа радње кривичног дела, утврђеног у изреци побијане првостепене пресуде, произилази да је суд сабирао износе дугованог пореза на доходак грађана на друге приходе у периоду од 26.03.2018. године до 04.05.2018. године (новчани износ од 932.761,00 динара), у периоду од 27.03.2018. године до 17.04.2018. године (новчани износ 543.428,48 динара), то из наведеног произилази да је суд применио одредбу члана 41. став 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, број 55/2004) којом је прописано да се појединачна пореска пријава за порез по одбитку за сваког пореског обвезника, односно пореског платца, означена њиховим ПИБ-ом, подноси Пореској управи једном годишње, а најкасније до 31. јануара за претходну годину, а која законска одредба је била на снази до дана 01.03.2014. године („Службени гласник РС, број 108/2013), дакле престала је да важи пре времена извршења предметног кривичног дела, те је на тај начин суд применио одредбу која није могла да се примени. Поред тога, имајући у виду наведено сабирање од стране суда износа дугованог пореза на доходак грађана на остале приходе из различитих пореских периода, а чије избегавање обрачунавања и плаћања од стране окривљеног је предмет овог кривичног поступка, то је суд у конкретном случају неправилно применио и одредбу члана 101. Закона о порезу на доходак грађана која је важила у време извршења предметног кривичног дела и време пресуђења.

Надаље, поред примене одредбе члана 41. став 3. и 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, другостепени суд је у својој одлуци применио и члан 5. Закона о порезу на доходак грађана, а која одредба се односи на годишњи порез на доходак грађана који плаћа порески обвезник – физичко лице на приход који оствари у једној календарској години, док се у конкретном случају ради о приходу из члана 85. став 1. тачка 16) Закона о порезу на доходак грађана (сви други приходи који нису опорезивани по другом основу или нису изузети од опорезивања или ослобођени плаћања пореза по овом закону) на који се плаћа порез по одбитку из члана 99. став 1. тачка 9) Закона о порезу на доходак грађана, а које према одредби члана 101. Закона о порезу на доходак грађана обрачунава, обуставља и уплаћује исплатилац прихода правно лице, предузетник или предузетник паушалац у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе у моменту исплате прихода, то је другостепени суд у конкретном случају неправилно применио одредбу члана 5. Закона о порезу на доходак грађана.

Стога је Врховни касациони суд, имајући у виду напред наведено, усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Горана Тодоровића, те на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо правноснажне пресуде Основног суда у Лесковцу К 824/18 од 12.09.2022. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 328/22 од 15.11.2022. године и предмет вратио Основном суду у Лесковцу на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди.

У поновном поступку суд ће приликом одлучивања имати у виду примедбе из ове пресуде, те ће поступити по истима и најпре отклонити повреду закона на коју му је указано, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, у којој ће о свим чињеницама које су предмет доказивања дати јасне, конкретне и аргументоване разлоге.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић